

Ze snappen het niet, ze willen het niet snappen en dan moeten we het maar uitroeien denken ze. Vakbonden en regering hebben een hekel aan initiatief en zelfstandigheid. Het blijkt uit alles.

Den Haag is van plan om zelfstandigenaftrek af te schaffen, allerlei verplichtingen door te voeren zoals verzekeringen en verplichte voorzieningen voor arbeidsongeschiktheid. Het is de politiek kennelijk ontgaan dat de grootste vernieuwingen en uitvindingen zijn gedaan door individuen, door kleine zelfstandigen die in de garage of op zolder aan het 'prutsen' waren. Grootste fruithandelaar

Ze hebben geen idee dat de grootste fruithandelaar van deze wereld, Apple, niet is opgericht door een commissie of een werkgroep, maar door een individu, Steve Jobs. Ons 'eigen' Philips is niet uit de hemel komen vallen, maar in 1891 begon Gerard Philips met het maken van gloeilampen. Duizenden voorbeelden zijn er te bedenken waar 'einzegängers' begonnen met het bedenken en tot leven brengen van nieuwe ideeën en producten. Het zijn de ZZP'ers van weleer die onze techniek en beschaving een stap verder hebben gebracht. Nergens in de wereld staat in een park een standbeeld van een commissie die heeft gezorgd voor vernieuwing en vooruitgang.

Gelijk speelveld?

En waar zijn wij mee bezig, althans onze vakbonden en overheid? Afbreken en de kop indrukken van initiatief en eigen redzaamheid. Allemaal onder het mom van bescherming van de zelfstandige en gelijk speelveld. Wij hoeven die bescherming niet en gelijk speelveld is een nep-reden. Als er al sprake zou moeten zijn van een gelijk speelveld dan zou de werknemer net als de zelfstandige afhankelijk moeten zijn van de winst en ook het verlies van de onderneming waar hij of zij werkt. De werknemer zou net als het bedrijf waar hij of zij werkt met het bedrijf failliet moeten kunnen gaan. Dan is er pas enigszins sprake van gelijk speelveld.

Kunst en cultuur

Echt heel erg wordt het in de kunst en cultuur. Ook zelfstandige kunstenaars die niet anders kunnen dan zelfstandig zijn moeten er aan geloven. Opgeleid om zelfstandig te werken en nergens in loondienst kunnen als kunstenaar.

Ook wij kunstenaars moeten ons straks verplicht gaan verzekeren, missen de zelfstandigenaftrek, vaste tarieven, zo probeert Den Haag ook onze beroepsgroep afhankelijk te maken van subsidies. Subsidies die niet rechtstreeks bij de makers terecht komen, maar eerst door instanties en fondsen moet worden goedgekeurd.

Anders dan het voorgeschrevene

Niet de kunst zelf is straks belangrijk, maar is de maker van de kunst wel divers en inclusief genoeg? Kan iemand die anders denkt dan het voorgeschrevene zich straks nog wel veroorloven om kunst maken? En welke vragen komen straks allemaal op de in te vullen formulieren te staan? En als iemand nou een net andere mening heeft of iets verkeerd heeft gezegd mag die dan nog wel kunst maken of krijgt die dan een maakverbod of wordt hij of zij gecanceld?

Sovjet-toer

Als we kunst niet gaan bekijken en beleven als kunst en als we afgaan op een situatie waarin kunstenaars omwille van het bestaan welgevallige kunst moeten maken dan glijden we af naar een situatie van voor de muur. Een situatie die ik als jonge academie student persoonlijk heb meegemaakt en waar ik nooit weer naar toe terug wil. Sebastiaan Valkenburg, cultuurfilosoof, schreef op 18 april j.l. in de Telegraaf: "Raad voor Cultuur gaat op Sovjet-toer." Toen ik die kop las kreeg ik rillingen. Ik hoop oprecht dat we die tijden niet weer terug zullen krijgen, op geen enkele manier. Dat kunst gemaakt kan worden in alle vrijheid en zonder dat er een stemmetje in het achterhoofd van de kunstenaar mee gaat praten dat zegt dat er als eerste brood op de plank moet komen.

Als strontvliegen om een verse vlaai

Uslu, onze staatssecretaris van kunst en cultuur, ik hoop dat ze niet al te veel luistert naar al die gesubsidieerde professionele belangenbehartigers en raden waarvan de meesten nog nooit een lied hebben gezongen of een tekening hebben gemaakt en die als strontvliegen om een verse vlaai om haar heen vliegen. Maar dat ze zelf 'het veld' in gaat en zonder vooroverleg of op aanraden van adviseurs gaat spreken met individuen, met kunstenaars die alles al eens een keer hebben mee gemaakt. Die weten hoe het is om onder onmenselijke druk als kunstenaar te moeten werken. Het zou zonde en slecht zijn dat alle energie verloren gaat aan welgevallige kunst en cultuur die toch verloren gaat. Want echte kunst, gemaakt door een vrije geest zal overleven. Al het andere zullen toekomstige generaties nooit meer van horen. Het is zoals Sebastiaan Valkenberg het verwoorde; "Het is de prijs die je betaalt voor de klank en kleur van de heilstaat."

Henk Hofstra

Voorzitter BOK, Beroeps Organisatie Kunstenaars.